

Latwerefchu Amise.

53. gadagahjums.

No. 29.

Trefchdeenâ, 17. (29.) Juli.

1874.

Redakteera adreſe: Paſtor Saſtranowicz, Lutringen pr. Frauenburg, Kurland. — Ekſpedizija Beſthorn f. (Meybet) grabmatu bohde Jelgawâ.

Mahditajs: Wiſjaunafahs ſinas. Daſchadas ſinas. Biſmarks no ſleptawa rohkâs iſglabbis. Dibwaini noſlehyumi eefſch kaddas wezas pils Unguru ſemê. Palibdees pats, tad ir Deewa tew palibdeſes. Studinaſchanas.

Wiſjaunafahs ſinas.

Ar to Zukumas dſelſzoku gan deewâſin, waj kaſ iſnahs, jo newar un newar wehl to mihtu naudinu preekſch tam fada- buht; ari tahs zeribas uf Berlines bankeereem eſoht deefgan wahjas. Turpretim ir tagad ſipri dohmâs nemta ta obtra lih- lija, par kuru jau ſenaſ rakſtiju un kuru par to wiſuderigako preekſch Kurſemes turu, „ohti ta, kaſ eetu zaur paſchu widu un uf abahm puſehm wihtoti wehtibu, ſahdamahs no Lipſtu mi- ſchâs dſelſzoka ſtanjones uf Dohbeli, uf Remti, warbuh gar paſchu manu Lutriau mahzitaja muiſchu uf Kuldigu un Wentſ- pili. Daſchi no Kurſemes dſimtlungeem, ſtarp teem Gaiku leeklungſ von Manteufel un Auzes grafs Medem uf dauds zitu dſimtlungu wehleſchanohs aiſ wina nedelu ir Miſgas-Jelgawas dſelſzoka direkzijai ſcho lihniju preekſchâ likuſchi, lai direkzija to rohkâ nemta un ſchi ari ir gatawa Pehterburgâ to atweh- leſchanu preekſch tam melleht. Bet pirms to lectu war mini- ſterijai eefneegt, waijag tai lihnijai jau iſſwehtet, nowilltai un aprehlinatai buht. Schee traſeereſchanas darbi maſja ap- gabalu 60 rubli uf 1 werſti, taſ ir uf 140 werſtes pahri par 8 tuhſt., ta ka wehl ar zitahm iſdohſchanahm preekſch ſchi preekſchdarba waijaga 10 tuhſt. rubl. Direkzija tohs negrib doht, jo ſad to apſtirinaſchanu neiſdabuhn, tad darbs ir par wolti hijis un nauda imeſta; turpretim wina apnemahs, kad apſtirinaſchanu dabuhs ſchohs 10 tuhſt. nemt uf ſewi un pee- rehlinah peewiſas buhwſumas. Bet ka nu lai tagad uf- dabuhn ſcho naudu tam preekſchdarbam, bej kura taſ nodohms neteel uf zelâ? Tur nu atkal minetee lungi ar atſihtamu ruh- pibu ſchinis deenâs rauga ſadabuht ſahduſ 30 dſimtlungus, kaſ aſohla katrs ar ſahdi 300 rubl. uf tam parakſitees. Gſmu to liſti redſejis un bij jau laba teeſa parakſtijufchi (daſchi ar 500 rubl.) un zerams, ka tohs 10 tuhſt. ſadabuhs. Zik lihds taſ buhs, tad nahfoſchâ laikâ luhgâ to atwehleſchanu preekſch tahs lihnijas iſwillſchanas, taſ warehs wehl ſcho ruden notikt. Un tad to lectu dohs preekſch apſtirinaſchanas un lâ dſirdu, war ſipri zereht, ka to ari panahls. Schai leetai, kaſ tad peefeeſes pee Miſgas-Jelgawas dſelſzoka beedribas nebuhs ari nelahdas libeles deht naudas. No ſirds tad wehlohs, ka mine- teem lungeem taſ nodohms, kur wina ruhpejahs ihſti wiſai muhſu ſemei par labu, ſohli pa ſohlam labi iſdohthohs!

No Riſinas. Biſmarks ir itin ſpirgts, nem atkal ſawas wannas. Lai nenotiku wehl blehſchu darbi, tad ir no Berlines atſuhſtiti 8 ihſti weikli waktmeiſteri, kaſ ſinâs ſawu ſreſtu apwak- teht. Riſinas telegraſs 2 deenâs dabujas 1000 ſinas, laimes wehleſchanas pee Biſmarka noſuhſtiht, ari ſinu gabja til dauds prohjam, ka eefſch dauds gadeem ne. Weens Amerikaneets aiſ- maſſaja par ſawu garu telegramu 200 dahlderu. Taſ ſanemtais preeſteris ir atraſt par newainigu un palaiſt walâ. Frantſchu un daſchâs pahweſneeku amifeſ netaunahs tahdu walodu iſpauſt, ka Biſmarks buhſchoht tiſſchu lizis uf ſewi weegli ſchaut, ka waretu eemeſlu nemt katokus apſpeeft.

S.

Daſchadas ſinas.

No eefſchſemehm.

No Saldus puſes. 30. Juni eefwehtija Saldus-Sah- tiu draudſes kapus. Gan ſchee jaunee kapi jau preekſch ga- deem bij nodohmati, bet pee ta darba iſdarischanas lihds ſchim bij trubzis tahs weenprahtibas; lihds kamehr tagadejs pagasta we- zatajs WengaMiltjauno kapu buhwi par ſawa amata peeklahjumu eefkatidams, ruhpes un puhliu uf to dema un ar peepalih- dſibu no baſnizas pehrmintera, Jauna Buhtnara puſes, pee- derigohs ſaimneekus ſa-aizinaja un teem preekſchâ liſta, ka laiks eſoht, wezohs kapus atſtaht un jaunus buhweht, preekſch kam augſts Krohnis ſmuku plazi (5 puhra weetas) blaku Sal- dus pilſeſtinam wafara puſe, jaukâ meſchmalâ uf Zeezeres upes kraſta eerahdijis. Uſ wina uſwedinaſchanu, lai ar naudu un darba ſpehkeem pee jauno kapu buhweſchanas palihgâ nahl, leela puſe ſaimneeku bij ari tuhdaſ gatawa palihdſeht; akmini preekſch walla, ſteegeti, karki un buhwkohli preekſch wahrtu un pulkſtena tohrna tika drihs peewefti, ta ka jau lihds Jah- neem augſtais akmina walis wiſapſahrt un jauks pulkſtena tohrnis bij gatawi, un pehz Jahneem to ſwehtdeen wareja kapus eefweh- tiht. Eefwehtſchana notika pehz baſnizas deewakalpoſchanas, uf ko tad ari leels kauſchu pulks lihds ar zeen. mahzitaju uf kapeem nahza. Sawâ runâ muhſu zeen. mahzitajs wiſupirms iſſazija ſa- wu un wiſu zitu preeku par tahdeem jaukeem jaunusbuhweeem ka- peem, un tad ſapulzejuſchâi draudſei ko pee ſirds liſta, mums taſ tohrnis un pulkſtens rahda. „Taſ tohrnis ar ſawu augſti iſzeltu galu pret debefſhm rahda, ka mums ſchê wirs ſemes dſihwojoht ſawas dohmas uf augſchu jazila tai zeriba, ka winpus kapa ir weena zita dſihwoſchana. Un taſ pulk- ſtens ar ſawu dſelſa mehli neſkandina wiſ, ka daſchâs zil- weku mehles, nemeeru, bahreſchanohs, kildas, melus un zita gohdu laupijchanas, bet taſ mums paſkandina, ka weens no muhſu widus ir uf muhſchigu meeru no ſawa Deewa un Beſtita- ja aiſſauktâ.“ Behdigi wehl mahzitajs draudſi ar it jaukeem, wehrâ leekameem wahrdeem atgahdinaja, lai ta labpraht uf ſaweem kapeem palawejahs, ihpaſchi kad ſahds no nemeera, behdahm un zitahm gruhſtibahm tohp ſpaidihts, lai taſ kapu ſwehtâ klufumâ, kur wina mihtifaldâ meerâ duſs, ar Deewa peelhugſchânu ſew meeru un pazeſchânu behdâs ſmelahs.

Gan pee mineteem kapeem teem peederigeem ſaimneekeem bij dauds par to buhwi ja-iſdohd (nauda un darbs tohpâ iſ- taifa il katram lihds 30 rubl.); bet nu ari ir un paleek uf beh- nu behrneem par dahrgu peeminu flawejahs, jauks darbs iſ- darihts. Zik jauki ir taſ jau paſcheem redſeht, ka mihtu mee- ſas pehz nahwes nau jagulda uf tahdeem kapeem, kur zuhſas roht un ziti lohpi pa wirſu ſtaiga, ka to wehl daſchahrt war

redseht. Sawus jaunohs kapus usubklojht waram drohfschi fajiht, ka deesin waj Krohna pagastõs Kursemê wehl ohtrus tahdus atradihs. Krohna pagastõs, kur wifas kapu aplohpfchanas ja-isdara pascheem ween, kur nenabl nekahdas palihdsibas no lungu pufes un ihpaschi kur wehl lohfi, steegeti un kalki wif par dahrgu naudn pascheem japehrf, tur reti tahdu weenprahtibu useet. Tadeht gohds un pateifschana Saldus-Sahtinu draudses fainneekeem, kas nau naudn un puhlinu taupijufchi, bet few tahdu jauku kapfehtu zehlfufchi. —

Birfchu muifchas draudfê Birfchu un Salas dr. faweenoti dseedataji 21. Mai (3. wafar fw. deenu) noturejufchi dseedafchanas fwehtkus, pirmo fwehtku daku basnizâ, un ohtru Birfchu kestera muifchinâ, kur zeenitais firmais Lieventhal tehws pastarpu brihichõs fcho to jauku preekschâ lifdamâs palihdsjeja deeninu jauki pawadiht. Mihku dalibu pee fwehtkeem nehma ari tee abi zeen. mahzitaji no Birfchumuifchas un Ennakstes. J. K.

Kuldigas aprinki schinis nedelas wairak weetas strahda ofizeeru inscheneeri no mehritaju nodatas, gabalu pehz gabala nsremdami pehz fawahm kara laukahrtehm. Wisupirms buhwe us augstakahm weetahm augstus tohrnus. Tas netahlu no Luttrianu fshohlas nama us kahda weza pilskalna usubuhwetais tohrnis ir pee 90 pehdu augsts, no scheem tohrneem tad zaur ihpaschi fskunfijigi eeriftetahm instrumentehm ar lihkerceem un winketu mehreem turpmak tohs semes strehkus eedalihs pehz winkefeem un tohs isswehrs un isrehkinahs. Preeksch schahdas aprehkinafchanas tee semes strehki tohp eedaliti trihs stuhrainõs gabalõs jeb triangelõs, tapehz tad ari fcho inscheneeru darbu fauz par trianguloziju. Dfird, ka fchowafar 93 wirfneeki gar tahdeem mehriifchanas darbeem Kursemê darbojahs, fawâs kara lankahrtês tohs apgabalus, kas wehl nebij deefgan fmalfti isswehrti, no jauna usneendami. Katram wirfneekam ir pa pulzinam armijas saldatu peedaliti, kas pee darba eeriktehm lai ir palihdsijigi.

— „Wald. sin.“ bij rakstihst, ka no Kursemes aprinkeem wisbehdigakee lauki fshogad esohht Kuldigas aprinki. Tahs sinas nu gan buhs no pascha agra pawafara; jo gohds Deewam tagad lauki tẽ zaur zaurim stahw labi, lai Deews til tã ustur. Til ar feenu isskatohs lohfi behdigi, wiswairak dfird, ka fshogad til trescha dala ir no zitu gadu plahwuma.

Zehrpata no 29.—31. August preeksch lohpu kohpfschanas paweizinaschanas noturehs lohpu israhdischonu, turklaht buhs ari daschadi semkophibas rihki un augli redsami. Kreetnaka-jahm leetahm un lohpeem tiks gohda ufteifschanas waj naudas aplohneschanas peespreestas: war sirgeem no 25—10 rubl., par gohws lohpeem no 15—5 rubl. u. t. j. pr. No Krohna buhs isdalami 2 fudraba medali. Ar leetahm ir japeemeldahs Zehrpata lihdi 10. Augustam.

Behterburgas lateru Miketa draudsei tohp jauna basniza buhweta us Wasili-Dstrowas.

Behterburgâ 3. Juli Krasno-Selas lehgerõs ir noturehts Keisarifsk saldatu munsturs, pee kura nehma dalibu 51¹/₂ batalions kahjineeku, 40¹/₂ eskadrones jahjeju un 34 leelee gabali.

— Kara ministerijâ stahw ta leeta pahspreefchanâ, waj nebuhs atwehleht, ka kara wihri war nest pilnu bahrsdu. Kreemu walfi ir ari tahdas tizibas schilas, kur laudis to tur par grehku, bahrsdu dsiht; teem tahds jauns likums buhtu dauds ko wehrts.

Binu semê daschõs zeemõs semneeki fametufchees us weenu rohku un wif lohpa nopirkufchees daschadus semkophibas rihkus, dahrgalus arklus un mafchines. Wisupirms tee nu preeksch fawahm wajjadfibahm isleeta fchihs leetas, bet pret mafku isleen ari ziteem apfahrtejeem semkophjeem. Kas weenam nau eespehjams, tas daudseem lohpa ir weegli isdarams. Un ta pelna, fo zitur kaufmani un bagati lungi dsen, kulamahs mafchines un zitas isihredami, ta nu paleef paschu semneeku kulês.

No ahrcjemehm.

Brufschõs pahr Salfchu un Bomeru semi 4. Juli ir leela leetus mahkulis ghjis ar krusu un stipru pehrkoni. Gan lauki tur wifur bij iskaltufchi un leetus bij wajjadfjgs, bet tas bahrgums, ar fo leetus nahzis, ir leelam gabalam dandf pohsta atnesis. Behrkons ir dauds weetas eespehris, krusa laukus nofituji, uhdens straumes isfkalozufchas un pohstu atnesufchas kã behdas redseht.

No **Rifinas**. Par to deewakalposchanu, fo notureja Rifinas lateru basnizâ. Deewa schehlastibu teizohht, kas Bismarku no fshoplawu rohkas glahbusi, raksta kahda zeenmahte, kas Rifinâ usturahs, fchihs sinas: „Us pulksten 7. wafarâ bij ta deewakalposchanas stunda nolikta. No wifahm pufehm laudis dewahs uf fcho Deewa namu, ne ween lateri, bet ari katoli, ir pat schihdi; ari Turku semes weeneeks no Behterburgas, kas tagad Rifinâ usturahs, bij basnizâ. Tur stahweja augftmani un prasti darba wihri, kas fawu deenas darbu bij pametufchi — no basnizas pulksteneem faukti — bij fatezejufchi. Basniza nespehja wifu laufchu pulku usnemt. Krahfchnahs ehrgelos atfkaneja un ar fwehtahm juhsmahm pildija wifu firdis. Tẽ nu nahza mahzitajs preeksch altara. Kã winsch jau to fwehtdeen preeksch tam bij fawâ deewaluhfshana ari mihto Rifinas weefu, Bismarku, Deewam pawehlejis un weselibas eespirifshana preeksch wina luhdses, tã winsch tagad ar firdis aifgrahbdameem wahrdeem nefa to pateizibas upuri Deewa preekschâ. Batlaban bij basniza eefahlfusees, tẽ laufchu straume dalidamahs dewa zelu un nahza un man eepreti apsehдах Bismarka firstene ar fawu meitu un dehlu, kuru firdis jo dsili bij aifkustinatâs; pahrdahla waigeem redseja daschu afaru birstam; meita fehdeja dsili dohmâs eegrimusi un pati firstene fawas azis no ta Kunga altara ne-atraifidama. Ar gohdbijibu laufchu pulks pehz beigtas deewakalposchanas wineem atfal zelinu dewa.“

Katra jauna deena nu nefs apfweizinaschanas Bismarkam, no keifareem un fehnineem, no pilfehteem un beedribahm; un pa walfstu walfstihm flân tas leelais notikums, fshoplawibas nodohms pret Bismarku, tas pilda wifu mutes. Frantschi nem wisweeglak ar fcho tumfibas darbu, bet presidents tomehr bij fuhthjis laimes wehleschanu.

Tas fshoplawa ir nowests us stipraka zeetuma, us Wirzburgas pilfehtu. Bismarks pats turahs it labi pee weselibas; gan to pirmo nakti zaur wifu to firds fatreekschanu, kas winaam, kã wehl til fo atwesefojotees, bij jazeefch, ne-efohht wis dauds warejis zaur meeegu atfpirgt, bet ohtrâ deenâ jau bij fpirgtak. Dakteri mehginaja ledu likt wainai wirfû un tas wifu to fahpi ir jau stipri isfshidinajis. Jau sin daschus johkus is flima Bismarka mutes pastahstihht. Weenam apfweizinataju pulzinam, kuru pulkâ ari bijis weens augsts fskunfistiku rahditajs, kas tai nelaimes brihdi paschâ tuwumâ bijis, winsch johlodams teiza: „Nu, Tubs jau gan prohteet lohdes no isfchautas flints fawâ rohla parahdiht, kapehz tad fchorei!

to lohdi nefakehrat?" Sawu laulatu draudseni winsch esohht usrunajis: „Mihla feewin, tu esi tà pahrbijusees, ar tahdahm leetahm tew waijaga aprast, kas sin, waj ta jau ta pehdiga reisa, fur tas noteek. Tahdas behdas peeder pee muhsu augsteem amateem.“ Ar sawu slepkawu azi azi faskatidamees Bismarck esohht jautajis, waj winsch to pasihstohht? Slepkaawa atbildejis: „Ne-esmu Zuhß nekad wehl redsejis, bet Zuhß tatschu esat tas, kas muhsu katolu tizibu zaur faweem jauneem likumeem apspeedeet.“ Bismarck jautajis, waj winsch ari tohs likumus jau esohht lasijis. Slepkaawa zeetis klusu un atnurdejis, ka esohht tà dsirdejis. Bismarck tam wehl teizis: „Zuhß efat mans landsmans, Bruhßis; tas nau wis jauki, ka brahlis us brahli schauj. Frantschi bij us mani kara laikà dusmigi, bet tomehr tahds grehka darbs nespehja notikt.“

Deefas lungi strahda pa malu malahm ismekledami, fur tas sellis Kulmans agrak bijis, ar kahdeem runajis un draudsejees. Redsehs nu gan, zil tahlu ziti lihdsuainigi taps us-eeti. Kamehr ta leeta wehl teefu ismekleschanà stahw, neklahsees wis us dohmahm ween jau wisu katolu pulku apwainohht, faut gan tas ir un paliks taisniba, ka tahs rihdischanas, kahdas no katolu preefteru mutehm daudskahrt atskanejuschas, newareja labus auglus nest un wisai katolu partijai tas notikums stipri skahde daudsu azis. Kulmans patß ir jau sawà agrakà muhscha laikà leels palaidneeks bijis, nesen bij no zee-tuma islaists, jo bij jau agrak pehz sawa amatameistera ar nasi duhris. Wina mahte esohht jau dauds gadus aejehdfiga. Lihds schim winsch zeeti us tam pastahw, ka winsch patß no sewis to grehka darbu darijis. Tas preefteris, kas to sirgu preekschà staigajis, ir ari fanemts, bet leedsahs ko no Kulmana sinoht. Kas to war sinahht? Warbuht ari til gadijahs, ka tas tai brihdi tur bij un tika nejauschi eepihts.

No Bruhschu katolu biskapeem weenam (Waderbornà) par waldischanas lifuma pahrlahpyschanu bij peespreesta strahpe no dascheem simteem dahlderu jeb ari zeetums. Bij jau sataisjees eet zeetumà. Tè gadahs bagati kotoli, kas to strahpes naudu preeksch biskapa aismakfa. Biskaps negribeja to peenemt, at-faukdamees us to, ka winsch negrib likt skahdi zeest newainigeem. Bet teefa tomehr spreeda, ka wina to eemakfatu nau-du nem preti un biskaps tohp zaur to schoreis atswabinahts. Bet nu us scho leetu atspeesdamees, ka pehz paschas teefas speeduma ohtrß war ta wainiga weeta eestahht, tagad weens semaks preefteris, lam ne wis naudas strahpe, bet zeetums peespeests, peeprasa tahdu pat atwehleschanu. Winsch faka, ka weens no wina draudses lohzeekleem griboht par winu to laiku zeetumà noschdeht; kad biskapam strahpes naudu no zita peenehmufchi, tad newarohht ari winam leegt, kad zits grib wina zeetuma strahpi nest.

Schweizè, Magagas pilfehntinà nesen atbrauz pa dselzjetu weens wezs reisneeks un til til weenu fuhrmani atrohd, kas to us gastuhsi nowed, jo reisneeks nebij ne no kahda lepna isfkata; wezais lungs sawas ne zil leetinas lihds eelizees, peebrauz pee kahda gastuhscha un luhds smalki, waj waretu kohrteli dabuht. Sulainis azis usmesdams us wezo lungu tafseere, ka tur mas skaidu atlehts, un lehneem fohleem tam eerahda masu lambariti treschajà tahschà. Kungs nefaka ne wahrdu, ir ar wisu meerà. Pa brihdi usnahf sulainis ar grahmatu un luhds, lai weefs sawu wahrdu eerakfta. Kungs to ari dara. Sulainis ais durwihm pamet azis grahmatà un tà fastohmihts skreen pee gastuschneeka un gastuschneeks lehl-scho pa trepehm augschà un luhds, lai lungs nenem par saunu,

fulainis esohht pahrskatijees, lai peedohdoht, lai esohht til schehligs un nahkoht ussemako tahschu leelakà sahle. Bet lungs pasmeedamees atbild: Dauds paldeems! Nekait ne kas ari tè un tè dsihwofchu pateesi lehtaki.“ Un palika ari tur. Un schis weefs bij generalfeldmarschals grafs Moltke. Redsi, til pasemigs ir tahds wihrs, kura wehrtiba skan zaur wisu pasauli. Un zil dasch Swipstinsch, lam nekas nau us ko lepotees, tomehr nesen, ko preeksch sew prasitees.

Pa deenwidus Wahzsemi un Astriju leela puse lauku jau nokohpti, meeschi un kweeschi esohht itin teizami bijusch; ari Wahzsemi beidsamahs nedelas ir kohti saufas bijuschas; wihna kalni un dahrsu augli zaur leelu faufumu tohpohht stipri apspeesti; sahle ari tur wisur schogad kohti masa bijusi.

No Spanijas. Karlistu wadons Katalonijà ir generalis Lisaraga, kas par sawu leelako gohdu tur, buht par ustizigu kalpu katolu preesterem. Tà winsch wirswaldibu nsæmdams ir islaidis pawehli, kas nosaka: Kas no eedsihwotajeem waj Deewa ta Kunga, waj tahs swehtas jumprawas, jeb zita kahda swehta wahrdu neleetigi walsahs, tas pirmoreis peekerts dabuhß schahdu strahpi: weselu nedeku il rihtus 2 stundas un il wakarus 2 stundas stahwehs us tirgus platscha pee staba peesfeets, ar aishahstu muti; kad ohtrreij tàpat noseedsahs, tad bende ar degofchu dselß isdurs wina mehli un tiks isweests waj no armijas waj no sawas dsimtenes. Tà tad war gan manihht, kas Spanijai buhtu gaidams, kad Don Karlos par kehniu paliktu, ka winsch tad sahktu ar uguni un sohbinu katolu tizibai palihdseht un winas pretineekus nokarohht. — Karliti atfanzahs us to, ka waldbineeki neschehligi apejotees ar wiseem teem, ko tee no pretineekem dabuhn sawas rohkas un draude, ka ari wini, to aimalfsadami us preekschu tàpat darischoht pret saguhstiteem no waldbineeku armijas; ko dabuschohht rohka, to buhschoht tuhda noschaut. Gan jau deesgan to breefmu bij lihds schim redsams, grib wehl wairak swehru darbu rahdiht. Noschehlojama ta seme, kas tà pati fewi apehdahs!

Muschu duhreeni. Berlines tumumà nupat ihfà laikà 3 zilweki sawu dsihwibu pasaudejuschu un ne zaur ko zitu, ka til zaur muschas duhreenu. Muschu dseloni gadijuschees ar gistigeem puhshneem no kahdeem krituschneem lohpeem, tà tad gists eetitufi zilweku asinis un pa wehlu tikufi eewehrota, tà ka beidsohht ir dakteri wairs nespehja lihdsseht. Wisas muschas nu gan nau bihstamas, jo leelais pulks muschu zilwekam ne ko nedara, bet usmanigeem waijag buht us to sili spih-doscho muschu, kas gan nedur, bet kas no maitahm barojahs un sawu ehdeenu beeschi iswemj un aptraipa ar to zitus; bes tahm ari wehl tahs duhreju muschas ir negehligas, jo tahs spehj gan duroht leesas un mehra gisti eespraust asinis. Tapedz derehs, kad tè lasitajeem dohschu daschas mahzibas, kas jadara, kad tahdu smuhdschu duhrums pampumus rada. Kad pamana farkanumu un pampumu ap duhrumu, un tai weeta sahpe, dur un deg, tad wisupirms buhs fargatees no trihschanas un kasichanas, jo tas to pampumu til pawairo. Ja nu nau zitas sahles pee rohkas, tad leez wirfù aukstu uhdeni, miklu semi, jehlu galu, seemischi lapinas, jeb tihru effu, medu waj peenu, waj nefahlitu sweestu. Bet ta leelaka leeta ir, kad dabuhn ahtrumà mineraligas isdalidamas sahles uslikk. Ta wisupirma ir Salmiak spirgts, ar ko apmehrze lupatinu un usleek us wainas; kad schihß sahles nau ahtrumà dabujamas, tad ir ari labi, kad zigara effa, jeb tabaka supa tohp ustraipita. Bet laba leeta buhtu, kad katrà mahjà tu-

retu few kahdu masuminu Salmiakspirita, ko par lehtu katra apteeki war dabuht. S.

Bismarcks no slegkawa rohkas isglabhts.

Par to slegkawibas darbu pret Bismarka firštu lasam schihs klabtakas sinas: Bismarcks ap pusdeenas laiku mehdsä braukt us awotu. 13. Juli pulksten 1½ wintsch brauzä Bairu kehniina ratös no sawas sehtsruhmes ahrä un kutscheers patlaban pee ta nama ap stuhri greesa, të Bismarcks redsedams leelu kauschu pulku, kas lä il deenas, tä ari todeen wina nama tuwumä stahweja, gribedami wina redseht un sweizinaht, pazehla sawu rohku pee zepures preti sweizinaht un tai azumirkli nahza pistoles schahweens un lohde prahpija rohloi kahtinu pret ihfschi un skrambu pamedama aigahjufi garam galwai un kruhtim. Kutscheeris ap to nama stuhri braukdams bij vamanijis, ka weens wihrs katofu preesteru apgehrbä patlaban winam pa sirgu preefschu lehnäm grohsahs, tä ka kutscherim bij ja-ussauz un tadeht lehnäm ja-brauz; tai paschä brihdi tas schahweens nahza. Zadohma, ka tas tä bij ar to staigataju norunahts. Kutscheeris to schahweenu dsirdebams pametis azis atpakal un redsedams, ka wina lungs sehsh, gribejis patlaban tahlaki braukt, të eerandijis, ka weens wihrs nosweesch pistoli un rauga kauschu pulkä paslehp-tees; kutscheeris tuhda nomanidams, kas notizis, zirtis ar pahtagu pehz blehscha, tä ka pahtagas schnohre gan wina keh-rusi, bet blehdis eespruzis pulkä un dewees behgt un usskreh-jis kruhtis kahdam lungam, kas patlaban no ohtra nama ahrä nahkdams redseja, ka dsenahs scho wihru rohkä dabuht. Wis tas bij azumirkli darbs. Blehdis ar wisu waru gribeja no fahkheja nageem isprukt un tam ar sehbeem pirstus stipri fakohdis, bet walä tomehr netizis. Të nu peeskrehsjuschi ari ziti un apspeeduschi blehdi, ka wais nesphejis ne kusteht; ais dufmahm gribejuschi wina gabalös faplohsiht, tad nu noweduschi us leelo zeetuma namu, kur tika kehdes eekalts. Bismarka firsts pa tam bij no rateem islahpis, laudis drushmejahs ap wina, wina sweiznadami un Deewu teikdami par isglabhschanu; Bismarcks eegahja sawä namä un darija to notikumum sawai laulatai draudseni sinamu, tad likahs to wainu apsee-tees un tad nahza pee lohga un rahdijahs laudihm, kas barös ap wina namu falasijahs, lai tee druzin apmeetinatos. Rohka gan druzin uspampa un asinis wehl fuhzahs, bet tomehr pitkti bij wisi lohkami. Pehz kahdas stundas, ap pulksten 3. Bismarcks ar sawu dakteri bij eescheduschi ratös un brauzä pa pilsehta eelahm, lai laudis redsetu, ka wintsch ir til tahlu spirgts. Newar aprakstih to preeka balsu skanu, kas pa wifahm eelahm atskaneja. Bismarcks weenu rohku faitë turedams ar ohtru mihti fanehma laipnigahs sweizinaschanas. Tä ir gan brihnihschiga Deewa fargaschana bijusi, ka Bismarcks ir dsihws palizis. Tä lohde bij patlaban zelä paschä galwä, të tai azumirkli Bismarcks bij pazehlis sawu rohku pee zepures un tä tad rohkas kaulinsch aissitees lohdei zelä preefschä, tä ka wina nogahja fahnis. Pehz pulksten 3. Bismarcks brauzä us zeetuma namu, ka war tur azi azi faredsetees ar to slegkawu. Tas bij 20 gadus wezs muzeneeku sellis, Kulmans wahrä, duhschigs katolis, kas pastahweja us tam, ka wintsch scho nedarbu patë no fewis isdarijis un tam ne-eseht nekahdi beedri un lihdsinataji. Bet tomehr nedewahs meerä un fahka pehdas dsiht tam tumfibas darbam, weetu weetahm polizeja mekle pakal un ir ari daschi wihri jau fanemti. Pee

ta slegkawa esohht atrasta sishmite, kur it smalki bij usrakstitee wahrä: „tai namä ar wirsraktu Dr. Diruff,“ (tas ir tas namä, kur Bismarcks dsihwo). To paschu wakar Bismarcks no sawa dehla pawadilts bij nonahzis awota dahrsä, kur nu atkal sweizinaschanas negribeja beigtees. Wakarä pulksten 7. Rishnas luteru basnizä notureja pateizibas deewakal-pofchanu. Pehz tam nahza pilsehta dseedataji un dseedaja pee pikü swetschu gaismas apafsch Bismarka lohgeem un Bismarcks us balkona isnahzis runaja schohs wahräus: „Es Zums faku paldeews par Zuhsu lihdsjeetibu, ko man të parahdeet tahdä brihdi, kurä Deewa wifuspehziiba un schehlastiba mani isglabhuji. Man neklahjahs tahlak ko runaht par to lectu, kas ir nodohhta sohgu rohkas. Bet to es waru fahgt, ka scho pehzpusdeen tas launs nodohms nebij wis us mani zitadas leetas deht greests, ka ta darba labad, ko wedu. Un preefsch muhsu tehufemes gohda, weenibas un swabadibas ir preefsch 3 gadeem til daudsi muhsu brahtu sawu dsihwibu aisdewuschi, kapehz tad ari es lai nebuhtu gataws us to? Zuh wisi esat ar mani eelsch tam weenis prahtis, Zuh turat karstä firdi sawas wahzu tehufemes swabadibu, gohdu un waru, tpehz es tad Zuh luhdsu, faukim: lai dsihwo augsti Wahseme un winas fabeedrotee waldineeki!“ Nemitejamas gohda sweizinaschanas skaneja is kauschu pulka pretim. Tä sira ar telegrafu bij drihs wifäs walfis, ir pat wifäs pasauls datäs sinama un nu nahza ap sweizinaschanas us laimigu isglabhschanu. Polizeja atkal no sawas pufes us to manigako mekleja tumfibas darbam pakal un ka sinas skan, tad gan jadohma, ka nohks wehl daudsi lihdsiwainigi gaismä. No Berlunes sino, ka esohht par to gahdajuschi, ka ihpaschas waktis Bismarka zelus ap-fargahs, jo ka leekotees, tam notikuscham grehku darbam esohht daudsi draugi, kas waretu wehl mehginahht sawu launu nodohmu isdariht. Ari to polizeja esohht jau ismeklejuji, ka tas slegkawa Kulmans weselas 2 nedelas pa Berlini blandijees, mekledams brihdi, kur waretu Bismarku nodabuht, un Berlinë to ne-atradis, ir dewees us Rishnu, kur tad notizis, tä stahstijahm.

Dihwaini uoflehpumi eelsch kahdas wezas pilë Unguru semë.

Kato. no Chr. Sch-g.

„No sawa tehwa, kas bij kohpmans, es mantoju 100 tuhstfoschus gulschus naudas,“ tä stahsia kahds lungs no Unguru semes ar wahrdu Udolar Benko, „bet man nepatika kohpmaru amats, wehlejohs labak semkohpis palikt. Tas ir ihsti tahds darbs un amats, pee ka ar labu firds apsinu katra brihdi war sawu Deewu peeluhgt: Kungs Deews, dohd tu sawu swehtibu klah!“

Tomehr til daudsi jau wehl man kohpmana daba peemita. ka es ar apdohmu fewim ko labu gribeju isfahkt, un ne kant kahdu no-artu semi jeb nolaihtu weetu par dahrgu naudu ukrautes par ihpaschumu; jo Ungurös par 50—60 tuhst. gulscheem war brangu muishu eeguh. Es tadeht beesi ween awisës ohschajju, arig ne-useschu ko derigu isfludinatu. Tä bij. Uigahju sludinawchanu, ka tur un tur seela muishu, kam 900 puhra weetas aramas semes un plamas kohpā — un tad wehl 1500 puhra weetas mehscha. Muishu ar braschahm eh-fahm un wisu inventariju par 70.000 gulscheem f. *) pah-dohdama.

*) Muir. guldis ir pehz muhsu naudas 60 kop.

Uimelleju to adwokatu, kas ſcho ſtudinaſchanu bij iſlaidis, un ſchis man iſteiza wiſu, pehz ko waizaju. Ta muiſcha eſoht peederejuſi kaſdam grahſam Klarandy wahrda, kas tai pili dſihwojis, bet nupat miris. Wina mantineeki griboht to muiſchu ar wiſu, ka tur ſtahwoht, pahrdohd: ar ſirgeem, gohwim un iſtabas leetahm. Ir pat tahs bildes pee ſeenahm lai paleek karajotees.

„Ja, bet kad man tahs nepatihl?“ es ſaziju.

„Tas weenalga — ta muiſcha ar wiſu wakſa 70 tuhft. gulſchu ſkaidra naudâ; — ta kuſtinama manta ir til par peedawu. Kad jums ta nepatihl, tad warat to pahrdohd.“

„Sinams, ka man ta nepatiks,“ es atbildeju, „laut ari kaſds buhtu grafs bijis, tomehr es ne-apnemſchohs, winu wezus ſwahrfus walkaht.“ Adwokats ſmejhahs ſazidams: „Jums taiſniba, to neweens no jums newar pagehreht.“

„Bet kapehz tad tee mantineeki to muiſchu pahrdohd?“ es waizaju.

„Tapehz, ka nelaika grafa dehlſ kara deeneſta ſtahw un wina meita ahrſemê iſprejeta, tad nu ſchee ne weens ne ohtris newar muiſchu pahrwaldiht.“

„Ka tahs druwas tur iraid?“ waizaju tablaf.

„Itin labas,“ adwokats atbildeja, „druwas ir ataugſchas, plawas ir kuplas; aridan diwejas maſtigas ſudmalas tai muiſchâ: weenas labibai malamas, ohtras ſahga ſudmalas, iſſi ſakoht: ta muiſcha ir tahs naudâs pilnigi wehrta.“

„Kad til neraſtohs kaſds nelabums tur klaht, kad ta palehti pahrdohd?“

„Nebuht ne,“ atteiza mans pretineeks, „no pluhdeem tur nau nekahdas bailes un druwas nau ari pabraſ ſauſas. Nedsat, kaſdas abbeles un kaſdas bumbeeres tai muiſchas plaſchâ dahria oug!“ adwokats eefauzahs un ſneedsa man brangus dahria auglus, tohs no ſkajja iſnemdamis.

„Kahda wehrtiba tad ſtahw muiſchas inventars?“ —

„Schê pecluhkojat ſcho rakſtu, kur wiſs uſſihmehts un apſprechts, wiſs 15.000 gulſchu wehrtiba.“

„To wareja gan par til wehrtu turht, ta es dohmaju, kad biju rindu pa rindai uſ papihra pahrluhkojis. Bet tamdehl es wehl jo dohmigs paliku par to, ka tahdu muiſchu par til lehtu nau du pahrdohd.“ Adwokats nomanija manas dohmas un ſazija: „Taiſnibu teizohd, ſchi muiſcha tamdehl til lehti tohp pahrdohd, ka tam pirzejam weena leeta pee tam ja-apnemahs, prohti: nelaika grafs jawâ teſtamentê noſpreedis, ka wina mantineekeem uſ to buhs luhkoht, ka wina muiſchungs, wina ſulainis, meſchajunkurs, kufſcheeris un naktſwaktneeks un wehl weens peenems bahrinu behrens, meitene, lihds mirſtoht, kohrteli dabu. Bet ſchee laudis pirzejam nebuhs par naſtu, jo grafs tohs uſ wiſu muhſchu ar penſionu, (t. i. ſchekloſtibas algu) apgadajis. Bet ſinams: pirzejam nau brihw winus no muiſchas iraidiht.“

„Kad ta wiſa ta liga ir, tad maſa behda; man jau ta deeneſtneeku wajadſehs. Kad tee ir derigi zilweki, tad jau labi, kad es tohs tuhda atrohdu; weens jau tur newaru dſihwoht.“

Adwokats pazehla galwu waizadams: „Juhſ gribat tur paſchi mahjoht?“ — „Ka tad,“ atbildeju, „gribu patſ ſaimneekoht, tadehl pehrohs ſcho muiſchu. Man ſirds nefahs uſ ſemkopyibu, uſ ko zilwekam ſirds nefahs, uſ to winam ari laimejahs.“ „Tad juhſ paſchâ pili mahjoſt?“ adwokats wehl-

reis dohmigs jautaja. „Iſputetu! — kur tad zitur? Waj tad uſ nohmu dſihwoſchu krohga kambari?“ ta es atbildeju.

„Es to neſinaju, ka juhſ paſchi pili gribat miſt,“ adwokats ataurdeja. „Al ta,“ laikam pili ſpohko; ta laikam ir kaſda nolahdeta pile, kur puſnaktês nelaika weztehwi baltahs drehbês ſawus pehznahſamus beede? Tur laikam aſins pehdaſ grihdâs redſamas, ko newar nomalgahd? — Eſmu tahdas ſpohku paſakas dauds laſijis, bet tahs man nebeede; ar manim augſtas nelaika gaſpaſchas no muiſchneeku zilts nekahrohs beedrotees; tahs buhs par lepnu, ſawas waimanas un kufſteſchanas manim liſt ſadſirdeht. Tad wehl es zereju pili ſeer-nizi eetaiſht, un kur ſeeru ſmaka, tur ſpohki nerahdahs,“ ta es ſmejhohs — un adwokats ari ſmejhahs. Kad es winam nu ta iſrahdiju, zil maſ es par ſpohkeem un launeem gareem behdaju, un zil drohſch zilweks es eſmu, tad wiſch wiſpno-dams ſazija: „Nu tad mums nu nekahdi ziti kawekti nau, waram tad tuhda kontrakti norakſtiht.“

Steidsamees tuhda pee darba un norakſtijahm to wajadſigu kontrakti. Behz trijahm deenahm iſmaksaju wiſus 70.000 gulſchus un peenehmu zitu adwokatu, kas manâ weeta manu pirko muiſchu no ſaweem wezeem lungeem no-nem. Es tiſſchi tai deenâ patſ negribeju braukt, tadehl ka pee tahdas reifes, kur kuplas magariſchas jadohd, dauds naudâs ja-iſlaiſch, un es nebuht ne-eſmu draugs no leelahm balwoſchanahm, ka muhſu Unguru ſemê allahſch mehds notureht. —

Waru gan ſazihd, kad atminejohs no wezahs piles, kas laikam tai ſlawâ ſtahweja, ka tur ſpohkojohd, tad ſajutu ſawadu, ta ſakoht behrna preeku. „Ka tas buhs dihwaini, ar ſpohkeem apakſch weena junta dſihwoht! Kats tur ſawadu paſaginu ſtaſtihs, ko dſirdejis un redſejis. Ka tur wareſchu ſmeetees, kad ziti drebehs par katru ſchurſteſchanu, par katru klauſteſchanu! Muiſchu ſaime nedrihſtehs nama preeſchâ iſeet, baididamahs, ka tur ko ne-eerauga apfahrt leenam. Ka es tur wareſchu tohs lautinus iſſmeet; jo es jau eſmu ſkohlchts zilweks, ko gan zaur to war iſbeedeht, kad tam patiz, ka wina parahdneeks pabehdis, bet ne zaur to, ka laut kaſds, kam wiſch neko nau parahdâ, no ohtras paſaules buhtu atpalal pahrnahzis.“

Kahdas deenas pehz tam, kad mans weetneeks manu jau-no muiſchu bij nonehmis, es atſweizinajohs no ſaweem ra-deem un draugeem, ſazidams, ka mani diwds gaddis neredſehs, — ſehdohs paſta ratôs un laidu uſ ſawu muiſchu. Muiſchungam biju papreeſch rakſtijis, ka lai manim uſ tuweju paſta ſtanzi uſ ſuhda ſirgus un ratus pretim. Ta bij. Kufſcheeris ar ſchetreem ſirgeem gari, tas ir: uſ diwi panteem aiſjuhgtus, mani radahs gaidohd.

Mans kufſcheeris bija trubwes drehbês gebrbees, laikam wiſch ſehrojahs pehz ſawa nelaika lunga. No wina gardibenu zepures plata melna plohre karajahs. Lai nu gan man patihl, ka nelaihus gohda, tomehr manim ehrmoti rahdijahs, ka wiſch manim pretim braukdamis ta bij gebrbees, itin ka mani teeſham uſ kapeem weſtu. Labi ween, ka wehl ſirgeem nebij melni deki uſklahti, zitadi daſch buhtu dohmajis, ka lihka rati panemti par ſtahterateem. Bet ari ſchi ſawadiba man drihs iſgahja no prahta. Es pawehleju kufſcheerim, lai til nu laiſch, ka lai ne-uſnahl tunſa; jo ſchê zelſch bij ſliſts. Kas teeſa, tas teeſa: ſchis zilweks ſaprata ſawu kufſcheera amatu it no grunts, til tas man nepatika, ka wiſch weenu-mehr grubti nopuhthas un brihſcham nofunkſtejahs, ka gulo-

ſcha, pee-ehduſi gohws. Eſ waizaju, kaſ winam kaitoht; winſch man atbildeja: To newarohſt neweens zilwekſ tizeht, kaſda ſmaga naſta wina dwehſeli apgruhtinajoht. „Lai buht, bet nenolauf tiſ man kaſlu,“ tà eſ ſaziju.

Drihs atkal maſ kutfcheeriſ iſnehma nehſdrahnu no kabataſ un ſlauzijahſ ſawaſ aſaraſ. Kad mehſ zaur kaſdu ſchauru grawi zaurbrauzahm, kur abâſ puſeſ aſminoti kaſni ſtahweja, eeſahka winſch wairak waimanaht, tà ka eſ nu it eeruhpiſ waizaju: „Kaſ tad tew fait un par ko tu raudi?“

„Kà tad neraudaſchu, zeenigſ kungſ, eſ ſchai weeta ſawu paſchu jaunako brahli noſitu.“ „Tihſſham?“ — „Ja, tihſſham un ar apdohmu!“

„Un par to tu ſawu ſtrahpi jau iſzeeti?“ — Tà eſ waizaju.

„Neweens jau manu grehku neſin, kà ween tagad juhſ,“ winſch atbildeja.

„Nu eſ tenzinu par tawu leelu uſtizibu,“ — tà eſ.

„Ko nu ar to zilweku dariſchu? Waj winu ohtrârihtâ tuh-dal teeſai nodohſchu, jeb waj zeetiſchu klufu? Bet kapehſ winſch juſtament man im ſawu noſlehpumu iſteiza? Sinamſ, winſch brauza uſ to labako wiſſi tiſ prahtigi un apdohmigi, kaſtru ſakniti un kaſtru aſmini aplenkdamſ it kà taſ pautuſ weſtu. Eſ nudeen neſinaju, ko ar winu eeſahkſchu. Bij jau naſtſ, kad ſaſneedſu ſawu jauno muſſchu. Wiſapſahrt muſſſchai eeraudſiju leelu muhru ſchoghju un piſ augſcheja taſſchâ ſpihdeja peeždſ lohgdſ ugunſ. Waj deeneſtmeeki ſin, ka ſcho-deen abrauſſchu?“ waizaju kutfcheri.

„Kà tad ne, — tur jau ſtahw wahrte ſargſ jeb naſtſ-fauzejſ,“ ſchiſ atbildeja uſ weenu wihru rahdidamſ, kaſ uſ augſta aſmina zetmalâ garu kohku, kà ſaldatſ ſlinti pee ſah-neem turedamſ ſtahweja. Tiko mehſ tam wihrum tuwaſ pee-brauzahm, tē winſch ſahka muſſtureht. Tad winſch ar muti trallinadamſ ſahka bungas ſiſt un trompeteſ puſt. Uſ reiſ winſch nolehſa no aſmina un kà maſſ ſehſ, uſ kohka nuhju jahdamſ, riſſchoja un aulekoja arween uſ ſawu nuhju mumſ preekſchâ, un weenumehr ſazija: „Kungſ ir un paleek kungſ — ir ellē buhdamſ!“

„ſchiſ zilwekſ ir gan peedſchriſ?“ — waizaju kutfcheeri, bet ſchiſ ne-atbildeja neneeka. Wahrte ſarga blaſſſchana apſinoja piſkandis un tee ſaſkrehja mani ſweizinaht, bet neweens to ehrmigo jahtneeku ne-apſauza; wineem laiſkam ſchahda ehromſſchanaſ nelikaſ ſweſſchada. Kad mehſ piſdurwju preekſchâ peebrauzahm, tad muſſu jahtneekſ atkal ſawu kohka ſirgu panehma rohkâ un noſtahjahſ blaſkam dur-wihm atkal, kà ſaldatſ uſ wakri, trihſ piſkſtuſ pee zepureſ turedamſ, mani ſweizinaja. Eſ luſhoju winam ſtihwi aſiſ. Newareju gohdigaku, padewigaku giſmi gribeht; zaur zaurim uſtiziba un padewiba tani parahdijahſ. ſchiſ zilwekſ nebij wiſ apdſchreeſ, laiſkam druſku plahnprahtis.

Muiſchplazi gluhneja maſſ wihrinſch, ko eſ no ta ſata ſwahru krahga, par meſſchajunkuru tureju. „Labwakar, kuh-min, waj juhſ taſ meſſchajunkurſ?“

Wihrinſch neka ne-atbildeja, noſkatijahſ uſ mani ar ſawahm melnahm aſihm no galwaſ lihdiſ kaſjahm, ſalika ſawaſ rohkâſ uſ muguru un gahja probjam.

„Waj redſ, kaſdi ehromoti zilweki, neſinu, waj wareſchu ar teem apraſt, tà dohmaju ſawâ prahtâ, un gahju eeſſchâ.“ Tē tuwojahſ manim kaut kaſ ſkati ſmeedameeſ. Taſ bija maſſ jaunaiſ ſulainiſ, iſchalliſ, mundriſ ſehſ, ar ſawadu waigu, kaſ no leeleeem ſmeekleem tihri frunkainſ iſſkatijahſ,

„Ha, ha, ha, ha! butſchoju jumſ rohku, zeenigſ kungſ, Deewſ juhſ weſeluſ atwedis, mehſ juhſ lohti gaidijahm. Silta iſtaba, luhtu nahlat eeſſchâ. Labi, ka laiſmigi abrauzahſ, ha, ha, ha, — eſmu juhſu paſemigaiſ ſambar ſulainiſ ha, ha, ha!“

Baldeewſ Deewam, ka taſſchu weenu preezigu zilweku ſchi pili ſateeku. Bijajohſ jau, ka ſchē nelabâ weeta atmah-ziſ, maſ kutfcheeriſ jau wiſu zelu raudaja un waimanaja,“ tà eſ ſulainim teizu.

„Al zeenigſ kungſ, taſ jau ir dulâ prahtâ, uſ to neſlau-ſateeſ, winſch ir gluſſchi traſſ.“

„Tâ?“ to eſ neſinaju. Bet ſchiſ piſſſargſ?

„Taſ? ha, ha, ha! — al, taſ jau wehl wairak beſprahtis, taſ pawijaſ traſſ; tomehr winſch uſtizamſ zilwekſ, naſti taſ ne aſiſ neſaleek, apwakte muſſchu, ha, ha, ha!“

„Branga beedriba!“ tà eſ dohmaju, bet taſ ſaſkrahdſiſ, eſ waizaju, „kaſ taſ? winſch mani tà lepni uſluhkoja.“

„Al, eſ luhdſu paſemigi, taſ jau wiſwairak paſchutiſ! Winſch ſawâ galwâ taſ aplamaſ dohmaſ eenehmis, ka eſoht Lapplandeſ waldineekſ ha, ha, ha!“

„Waj tē nau brihnumſ, trihſ duli weenâ mahjâ!“ tà iſ-fauziſ waizaju, waj muſſchlungſ mahjâſ.

„Ir gan mahjâſ,“ ſulainiſ atbildeja ſmeedameeſ, „waj ſkreeſchu winu atſault no ehrberga? ha, ha, ha!“

„Ne, eſ patſ pee wina no-eeſchu, eſ ſaziju waizadamſ: „Kà tad tewi ſauz, kuhmin?“

„Ludiki, zeenigſ kungſ, ha, ha, ha!“ Ludiki mani ſauz; ha, ha, ha!“

„Nu Ludiki, waj tu arween tà ſmeijeſ?“

„Ne, zeenigſ kungſ, eſ nekad neſmeijohſ,“ ſchiſ man atbildeja.

„Laiſkam ſchiſ bij taſ zetortaiſ beſprahtis,“ dohmaju ſewi. —

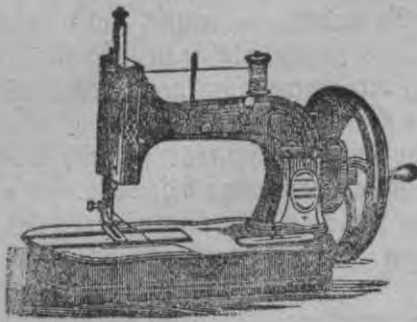
„Nu mihtaiſ Ludiki iſſmeijeſ labi duhſchigi, un tad wed mani pee muſſchlunga.“

(Uſ preekſchu wehl.)

Palihdſeeſ patſ, tad ir Deewſ tew palihdſehſ.

Seemel-Amerikâ pee Niagara-upeſ, ne wiſai taſlaugſchup Niagara-kriteenam, ir Iſchipewa ohſta. Zi ſchiſ ohſtaſ tika kaſdſ leelakſ kugiſ upē laiſtſ; bet par nelaimi peepeſchi fa-truhka tauwaſ un kugiſ peldeja uſ kriteena puſi. ſchauſchalaſ pahraehma wiſuſ ſkatitajuſ. Tee brehja un ſkraidija gar kraſtmalu, bet — newareja palihdſecht. Kugiſ tuwojahſ arween wairak kriteenam. Wehl tikaſ maſ azumirktu un ar winu bij pagalam. Ko nu dariht? Nu bij labſ padohmſ ne-aiſmaſſajamſ. Dohmaja ſchury, dohmaja turp, bet wiſſ par welti. Kugi glahbt — nebij eeſpehjamſ. Tē no ne-jauſſchi zitiſ palihgſ eeradaſ. Gaſſ pahrgrohſſjahſ. Sti-priſ wehſſch eeſahka puſt no kriteena puſeſ. ſkatitaji ar preeku eeraudſija, ka kugeneeki uſzihtigi puhlejahſ, kugim ſeh-geleſ uſwiſkt. Taſ iſdewaſ. Wehſſch puhta ſehgeleſ un kugiſ tika ſawâ eeſchanaſ uſ apakſchu apturehtſ, un eeſahka lehnem pret ſtraumi pa wehjam eet. Drihſ gahja ahtraſ un bij iſ breeſmahm. Winſch bij iſglahbtſ zaur puhſdama weh-ja ſpehku. Bet waj ari ne zaur kugineeku puhlinu? Waj gan wehſſch weenſ patſ kugi buhtu iſglahbiſ, kad kugineeki nebuhtu drihſumâ ſawaſ breeſmaſ eewehrojſchi un iſdewigu brihdi manidami, ſchigli wiſuſ ſawuſ ſpehkuſ ſanemdami,

Leelakais krahjums fchuhjamu mafchinu

preeksch skrobderem u. t. pr., no 47—100 rubl. f., un mafakas ar robku greechamas par 35 rubl., ka ari preeksch fainneechem 15 rubl. f. fahfoht. Par wifahm mafchinahm mehs wairaf gadus pilnigi galwojam un peesubtam bej mafkas us pagehreschenu zena-rahditajus ar bildehm un dohdam lihds fatram pirzejam pamahzischenu wina waloda drufatu.

Grower & Baker, Imperial, Singer,

ir lohsti skaitas skrobderu-mafchinas. Mehs nemam tabdas jau fahdus 7 gadus rikai is tahm labafahm fabrikahm uu tadeht ari dabujahm Wihnes isstahde pirmo medali.

Lühr un Zimmerthal, Rihgâ, leelâ Smiltschu-eelâ Nr. 7.

Andelesweetas pahrzelschana.

Wifahm fawahm kundehm un faweem pasihstameem daru zaur to sinamu, fa es faru

manufaktur-andelesweetu

no katoļu eelas pretim Lantowsky & Viccop f. k., no 1. Juli 1874 pahrzehlu us leelo celu Sonnenstrahl namu Nr. 5, pretim G. Torchiani k. kanditerim. Par to man lihds schim dahwinatu ustizibu patektamees, ludsu es, ari to paschu man us preekschu parahdiht.

Mademigi 2
M. W. Klein.

Packarda

superfossats

schait us isemehm jau pahri par desmit gadeem pasihstams un par labu israhdiiees dabunams_pee

P. van Dyk, Rihgâ,

leelajâ smiltschu eelâ Nr. 1, pretim birschu stuhrim.

!!! Wifseem faweem draugeem un semkohpeem par sinu !!!

Nefalschotu superfossatu

fursch no dauds semkohpeem par to wislabako atrastis, no ta leelaka Englantes fabrika, eeksch jauneem stipreem maifeem, no 6 pudi smaguma, pahrdohd no lehgera par to wislehtako — lihds schim wehl nemas bijuschu — tirgu ta andeles weeta no

J. Woldemar,

Zelgawâ, leelajâ eelâ Nr. 54 (pee jauna breescha).

Turpat war ari weens labi fshobobis jauneklis no lauteem, kam luste buhtu andeles buhschenu mahzitees, weetu dabuht.

Jauni zilweki,

fas mahzu un latweeschu walodu kreetni probt, fshoblotaju seminari, real-jeb kreisfshoblas augstalas klases vabeigufchi un gatawi buhtu par **kurlmechmo fshoblotajem** pallk, teel usazinatni peefazitees pee Woltricht mahzitaja k. Pastorat St. Matthiae per Wolmar jeb pee R. Schulz mahzitaja k. Zelgawâ, kur klabatkas sinas dabubs.

Zelg. latw. kurlmechmo fshoblas vreekshneeziha.

Kam 200 rubli eemafjaht,

tas war dabuht Zelgawâ pee maseem wahrteem, walles eelâ Nr. 32, namu ar ebrbegi viert, jo aifreischschanas deht tas tohp par lehtu mafku pahrdobis. Klabatkas sinas turpat pee mahjas fainneezes.

Stoblas behrni

teel waj us manu jeb us fawu kosti rubme nemti. Stribwer eelâ Nr. 53 zaur wahrteem eekschâ ebrbegi pee

G. Schmidt. 3

Wifadu mafchinu fataifschenu,

ka ari dsels un misina-leeschenu apnemabs isdaricht

Hirschmana adatu fabrikis Kuldigâ.

Schui un meitenes,

no 12 gadu wezuma fahfoht, war darbu dabuht **Hirschmana adatu fabrikis Kuldigâ.**

Langdahles superfossatu

peedahwa par wislabakeem, nefalschoteem mehfleem, weenweenigi ar to stempeli: Goldschmidt & Comss.

J. J. Haase,

Zelgawâ, wastes eelâ Nr. 1.

J. Kleinberg

privat-fshohlâ Zelgawâ,

sakajâ eelâ (Grünböfche Strafe) pascha namâ Nr. 24 A., tahs fshoblas mahzibas fshlfees 5. August f. g. Peeteittees war turpat lihds 4. August.

Kesteris,

fas labi probt ebrgeles fshobleht un elementarmahzibas mahzibt, teel preeksch Demmenes binižas mellehts. Sameldahs ir pee Belmontes muifschaswaldischanas. (Adrese: pabr Dinaburgu un Grihwil.)

Puifeni

fas Zelgawâ fshoblas apmetle war kahrteli un kosti dabuht pee

Lh. Walter,

Zelgawâ, wastes eelâ Nr. 20.

Behrni, fas Zelgawâ fshohlâ eet, war labu kahrteli atrast leelajâ eelâ, pretim realfshobloi, Bernsteina namâ Nr. 25, leelajâ ebrbegi, weenu trevi us augfchu.

Stoblasbehrni

eeksch labu kahrteli jeb kosti teel nemti leelajâ eelâ Nr. 48 pee

Bertha Borefch. 3

Wislabakohs

superfossatus

pahrdohd par pamajinateem zeneem

G. Söyker.

Superfossatu

fursch par wislabakeem fshobdoschanas mehfleem atrast, is ta isflaweta Englantes fabrika, pahrdohd

S. Weidemann,

Zelgawâ, pee mafajeem wahrteem.

Langdale's

superfossatu

pahrdohd no lehgera eeksch jauneem maifeem

Viccop & Co. Zelgawâ,

leelajâ eelâ, pretim Latweeschu basnijal, Güntera k. namâ.

Lee stunstigee englischu druwumehfki

superfossat

no Goulding's fabrika to labalo sorti lehti pahrdohd Zelgawâ, katoļu eelâ

A. N. Popow.